

16. marec 2015

Po rovinej dani

Ako nezaspáť na vavrínoch. Sumár spoločnej daňovej štúdie IFP a OECD.

Ján Remeta

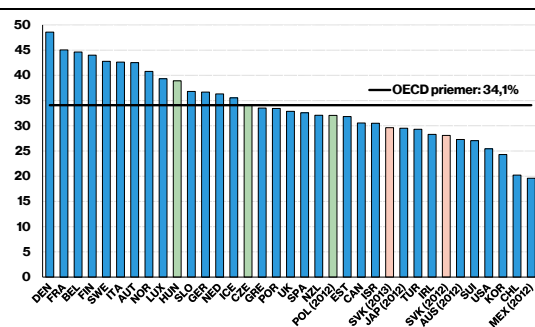
Desať rokov po daňovej reforme čelí slovenská ekonomika viacerým výzvam, vrátane starnutia populácie, trvale vysokej miere nezamestnanosti, veľkým regionálnym rozdielom, nesúladu zručností a dopytu na trhu práce, či rizikám vyplývajúcim z rastúcej medzinárodnej konkurencie pri lákaní kapitálu. Slabou stránkou súčasného daňového systému je jeho obmedzená schopnosť generovať dodatočné daňové príjmy a súčasne vytvárať podmienky pre inkluzívny a udržateľný hospodársky rast. Na otázku, či slovenský daňový systém dokáže efektívne a adresne prispieť k riešeniu týchto problémov, odpovedá **spoločná prehľadová štúdia IFP a OECD¹. Hlavným odporúčaním je znížiť zaťaženie práce. Fiškálny výpadok by bol kompenzovaný zvýšením zdanenia majetku, niektorých príjmov a negatívnych externalít. Štúdia tiež odporúča zvýšiť úspešnosť výberu korporátnej dane a dodatočné zdroje použiť na zníženie sadzby a samozrejme naďalej úspešne znižovať úniky na DPH.**

Reformy z roku 2004 pomohli k tvorbe pracovných miest a zvýšili atraktivnosť Slovenska v očiach zahraničných investorov. V poslednom desaťročí Slovensko patrilo k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám OECD². Desať rokov po daňovej reforme nastal čas na znovu prehodnotenie kľúčových charakteristík daňového systému. Cieľom je formulovať odporúčania pre daňovú politiku, ktoré umožnia efektívne a adresné riešenie súčasných výziev slovenskej ekonomiky. V súlade s našim poslaním³ sme spolu s analytikmi z OECD vypracovali zhodnotenie súčasného daňového systému s dôrazom na jeho porovnanie s krajinami „višeградской štvorky“ (V4) a sformulovali odporúčania pre budúce daňové reformy.

Zúžený manévrovací priestor vďaka nízkym daňovým príjmom...

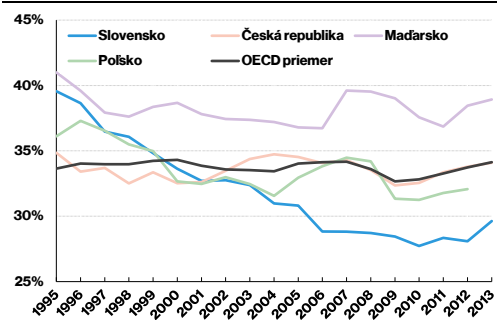
Celkové daňové zaťaženie vo výške 29,3% HDP v roku 2013 bolo o 4,5 percentuálneho bodu nižšie ako je priemer OECD, a patrilo k **najnižším v rámci európskych krajín v OECD, a teda aj V4** (Graf 1). Celková miera daňového zaťaženia do veľkej miery determinuje aj veľkosť štátu, potenciál redistribúcie príjmov, či fiškálnu pozíciu krajiny. Nízka úroveň verejných príjmov na Slovensku naráža na rastúcu potrebu financovania negatívnych dôsledkov dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti, nesúladu zručností, či starnutia populácie, ktoré v budúcnosti ešte porastú a vytvoria ešte väčší tlak na verejné financie.

Graf 1: Podiel daní na HDP, OECD (2013)

Zdroj: OECD Revenue Statistics (2014)

Graf 2: Vývoj daní na HDP, Slovensko a V4 (1995 až 2013)

Zdroj: OECD Revenue Statistics (2014)

¹ Remeta, J., S. Perret, M. Jareš and B. Brys (2015): „Moving Beyond the Flat Tax – Tax Policy Reform in the Slovak Republic“, *OECD Taxation Working Papers* No. 22, OECD Publishing, ďalej len Remeta *et al.* (2015)

² Konvergencia našej ekonomiky k najrozvinutejším krajinám eurozóny patrila k najrýchlejšim (OECD, 2013a)

³ Poslaním IFP je poskytovať kvalitné ekonomické analýzy a prognózy pre slovenskú vládu a verejnosť

Dane na Slovensku klesali najvýraznejšie

Za zmienku stojí najmä **výrazný pokles daňového zaťaženia o viac než desať percentných bodov** z úrovne 39,6% HDP v roku 1995⁴ (Graf 2), ktorý sa zastavil až v roku 2010 a otočil v roku 2013⁵. Medzi faktory, ktoré prispeli k tomuto poklesu zaraďujeme: pokles základných sadzieb daní (DPFO, DPPO, DPH), zmeny v štruktúre HDP (napr. pokles podielu miezd na HDP), reálne znehodnotenie príjmov zo spotrebných a majetkových daní kvôli ich neindexovaniu, zrušený príjem z ciel po vstupe do EÚ, penzijnú reformu (priemerný pokles príjmov v rokoch 2006 až 2011 o 1,2% HDP), či postupný pokles úspešnosti výberu daňových príjmov (najmä DPH a DPPO).

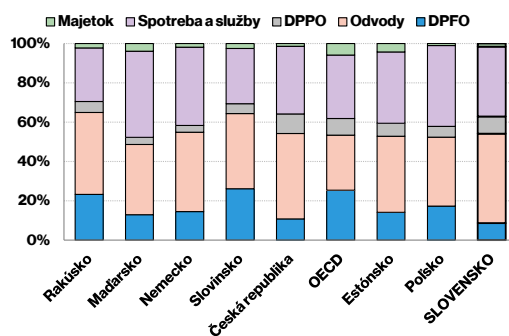
Fiškálnu pozíciu ohrozuje najmä starnutie a nezamestnanosť

V súlade s poklesom daňových príjmov v období pred krízou klesal aj podiel výdavkov na HDP, čo zabránilo nárastu deficitov v sledovanom období. Ten naopak klesol z úrovne 12,1% HDP v roku 2000 na úroveň 1,9% v roku 2007. Výrazne pozitívne sa vyvíjal aj dlh verejnej správy, ktorý v rovnakom čase poklesol z 49,6% na 29,8% HDP, aj vďaka hospodárskemu rastu a masívnej privatizácii. Vplyv finančnej krízy však fiškálnu pozíciu Slovenska výrazne zhoršil, keď deficit stúpol k 8 % HDP a na rozumnú úroveň pod 3% HDP sa ho podarilo skresť až v roku 2013. Najväčšou fiškálnou **výzvou slovenskej ekonomiky** pri dosahovaní udržateľnej úrovne deficitu v dlhodobom horizonte bude **starnutie populácie (EC 2012 a EC 2013)** a **zvládnutie existujúcich problémov nezamestnanosti**⁶.

K zlepšeniu mixu daní aj cez vyššie majetkové dane

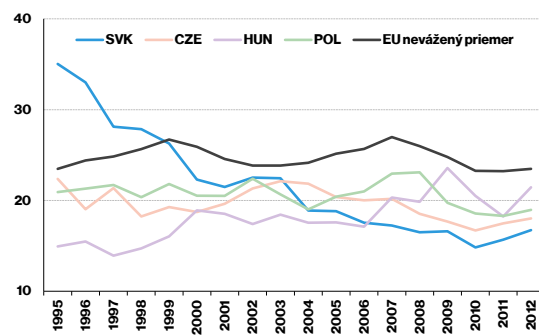
Podľa štúdie **OECD (2010)** môžu byť dane zoskupené podľa ich miery nepriaznivého účinku na ekonomický rast. Zovšeobecnene platí, že za menej nepriaznivé dane pre ekonomický rast sa považujú dane zo spotreby a majetku, zatiaľ čo zdanenie príjmov je viac nepriaznivé. V tomto kontexte je **slovenský daňový mix** (štruktúra daňových príjmov) **relatívne nepriaznivý**, keď menej nepriaznivé dane tvoria 37% celkových príjmov (Graf 3). Zodpovedá to však ich **podielu v krajinách OECD** (priemerne 38%) a **v ostatných krajinách V4** (41%). Osobitným špecifikom a zároveň potenciálnym zdrojom príjmov pri daňovej reforme sú najmä majetkové dane, ktorých objem je štyrikrát nižší ako je priemer OECD.

Graf 3: Daňový mix, Slovensko a vybrané krajiny (% celkových príjmov, 2013)

Zdroj: OECD Revenue Statistics (2014)

Graf 4: Implicitná daňová sadzba z kapitálu⁷, Slovensko a V4 (1995 až 2012)

Zdroj: European Commission (2014)

Okrem DPH si pozornosť zaslúži aj úspešnosť výberu DPPO...

Podiel daní na HDP poskytuje len limitovaný pohľad o efektívnom zdanení rozličných ekonomických aktivít (spotreba, práca a kapitál). Dodatočnú informáciu o zdanení tak poskytujú implicitné daňové sadzby (IDS), ktoré vyjadrujú podiel daní platených z konkrétnej ekonomickej aktivity. Pohľad na ne odhalí pokles efektívneho zdanenia v prípade všetkých ekonomických aktivít na Slovensku (**European Commission 2014**). Najprekvapujúcejší je najmä **pokračujúci pokles IDS z kapitálu po roku 2004 až do začiatku krízy, napriek značnému rastu pridanej hodnoty (ziskovosti) pri nemennej legislatíve** (Graf 4). Najdôležitejším dôvodom je práve klesajúca úspešnosť výberu DPPO.

⁴ Zodpovedá najvýraznejšiemu poklesu daňových príjmov v rámci všetkých krajín OECD v sledovanom období. Rok 1995 zodpovedá prvému roku, od ktorého sú k dispozícii aktuálne daňové príjmy v prípade SR

⁵ Pozitívne k vývoju daňových príjmov prispela zvýšená úspešnosť výberu DPH a konsolidačné opatrenia

⁶ Nezamestnanosť je hlavnou príčinou chudoby, práca predstavuje najúčinnější spôsob ako chudobu znižovať

⁷ Podiel všetkých daňových príjmov z kapitálu a sumy potenciálne zdaniteľného kapitálu a príjmov z podnikania v ekonomike (príjmy z podnikania, úrokové výnosy, výnosy z dividend a výnosy z prenájmu)

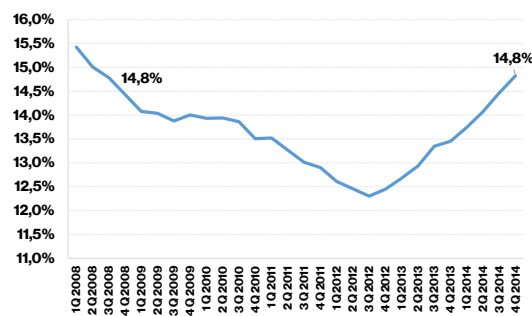
Efektívny dizajn DPH...

Najväčšiu výzvu v oblasti zdanenia DPH nie je potrebné hľadať v dizajne tejto dane na Slovensku, ale v naďalej relatívne nízkej úspešnosti jej výberu. Základná sadzba DPH vo výške 20% je porovnateľná s priemerom OECD (19,1%) aj s priemerom krajín EÚ v OECD (21,4%), ale výrazne nižšia ako priemer zvyšných krajín V4 (23,7%). Pozitívny je len nevýznamný „policy gap“⁸ vyplývajúci z obmedzeného využitia zníženej sadzby tejto dane, považovanej za neefektívny nástroj sociálnej politiky. Chabú adresnosť prípadnej kompenzácie chudobných prostredníctvom znížených sadzieb DPH demonštruje aj mikroanalýza zavedenia prípadnej zníženej sadzby dane na jedlo a nápoje na Slovensku. Jej výsledky poukazujú na fakt, že **až 35% celkových ušlých príjmov zo zníženia sadzby dane by smerovalo v prospech bohatších rodín** v troch najvyšších decilochoch, v porovnaní s 25% v prípade nízkopríjmových domácností.

...výzvou naďalej zostáva zvyšovanie úspešnosti DPH

Nízka úspešnosť výberu dane, koncentrovaná najmä v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, prepravy a skladovania, stavebníctva, priemyslu a odborných služieb (spolu až 80% medzery na DPH) **je najväčším problémom zdanenia pridanej hodnoty na Slovensku.** Straty na DPH ovplyvňuje relatívne vysoká hranica registrácie pre DPH, vymeraná, ale nezaplatená DPH a neprimerane veľký objem nadmerných odpočtov⁹ indikujúci podvody na tejto dani. **OECD oceňuje úspech s potláčaním daňových únikov na Slovensku od roku 2013**, ktorý dokumentuje pokračujúci rast úspešnosti výberu dane v poslednom kvartáli roku 2014 a nabáda na jej ďalšie zlepšovanie. Nevyhnutným krokom je priebežné vyhodnocovanie efektívnosti jednotlivých nástrojov, ktorými sa dosahuje.

Graf 5: Vývoj efektívnej daňovej sadzby na DPH, Slovensko (2008 až 2014)

Zdroj: IFP

Veľkokorysé uplatňovanie daňových odpisov...

Analýza od **Bilickej a Deverauxa (2012)** odhalila, že Slovensko do roku 2014 uplatňovalo **druhé najvýhodnejšie daňové odpisy v rámci krajín OECD.** Detailnejší pohľad poukazuje, že hlavnými faktormi „štedrých“ daňových odpisov boli najmä **doby odpisovania budov nereflektujúce ich skutočnú ekonomickú životnosť**, ako aj zrýchlený spôsob odpisovania, ktorý umožňuje v prvých rokoch rýchlejšie odpísanie majetku. Zmeny v odpisovaní v roku 2015 (adresnejšie zosúladenie daňových odpisov s reálnou životnosťou majetku, obmedzenie zrýchleného odpisovania len na odpisovanie technológií, či zrušenie selektívneho zrýchleného leasingového odpisovania) rozšírili daňový základ a vytvárajú tak predpoklad na ďalšie zníženie sadzby dane v budúcnosti.

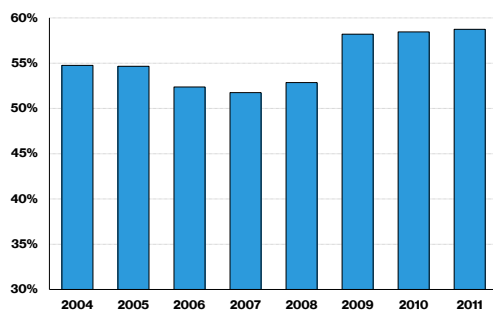
Neplatenie korporátnej dane slovenským folklórom...

Osobitným zreteľom v prípade DPPO je **nedostatočná úspešnosť výberu tejto dane**, ktorú indikuje relatívne veľký podiel subjektov, ktoré neplatia túto daň. Z dostupných údajov daňových priznaní vyplýva, že **od roku 2004 podiel subjektov, ktoré v danom roku zaplatili daň, nikdy neprekročila 50%** (Graf 6). Tieto čísla sú obzvlášť prekvapujúce vzhľadom na vysoký rast HDP, či hrubého prevádzkového prebytku, ktorý v období 2004 až 2008 v priemere dosiahol v oboch prípadoch dvojciferné čísla (10,4% resp. 10,2%). Sektorová analýza odhalila, že najviac spoločností, ktoré neplatia dane, nájdeme v sektore ubytovania, stravovania a obchodovania s nehnuteľnosťami (Graf 7).

⁸ Predstavuje rozdiel medzi príjmami, ktoré by štát generoval aplikovaným jednou sadzbu dane na celý objem spotreby a príjmami, ktoré generuje daň zo spotreby pri existujúcich daňových oslobodeniach a výnimkách.

⁹ V pomere k celkovej vlastnej daňovej povinnosti

Graf 6: Podiel spoločností s nulovou DPPO, Slovensko (2014 až 2011)

Zdroj: individuálne daňové priznania, IFP

Graf 7: Podiel spoločností s nulovou DPPO podľa sektorov, Slovensko (2014 až 2011)

Zdroj: individuálne daňové priznania, IFP

Ešte zarážajúcejším faktom je, že **pätina firiem opakovane v ôsmich po sebe nasledujúcich rokoch deklarovala nulovú daňovú povinnosť**, teda nezaplatila na dani ani cent. Jedným z dôvodov môže byť možnosť odpisu strát z minulých rokov. Ale ešte nedôveryhodnejšie pôsobí informácia, že **57% týchto spoločností deklarovalo v celom sledovanom období finančnú stratu, a dokázalo aj napriek tomu existovať**. Nedávno zavedené opatrenia na stabilizovanie príjmov korporátnej dane (minimálna daň a obmedzenie možnosti uplatňovania strát) by však podľa OECD mali byť len dočasnými daňovými nástrojmi, kým sa nepodari zvýšiť efektívnosť finančnej správy.

Nižšia DPPO zvýši konkurencieschopnosť...

Viacere štúdie¹⁰ zo zahraničia ukazujú výraznú závislosť medzi veľkosťou priamych zahraničných investícií (PZI) a sadzbou korporátnej dane. Rast sadzby dane znižuje prílev PZI a následne negatívne vplyva na zamestnanosť, keďže nadnárodné spoločnosti môžu jednoducho premiestniť svoju výrobu do viac konkurencieschopných lokalít. Súčasná sadzba dane na úrovni 22% je nižšia ako priemer OECD (25,3%), ale o 3 p. b. vyššia ako v okolitých krajinách, ktoré sú našimi konkurentmi v boji o zahraničné investície¹¹. **Slovensko by podľa OECD malo zvážiť zníženie zákonnej sadzby dane a financovať ho rozšírením daňovej základne prostredníctvom adresnejšieho definovania daňových výdavkov a zvýšením úspešnosti výberu dane.**

Zvýšiť prístup malých a stredných podnikov k stimulom v oblasti VaV...

Verejné aj súkromné výdavky na vedu a výskum (VaV) sú jedny z najnižších v OECD (**OECD, 2013b**) a preto by vláda mala zvážiť väčšiu mieru stimulácie výdavkov na VaV. Podpora VaV na Slovensku do roku 2014 vďaka existujúcim investičným obmedzeniam zvyhodňovala najmä veľké spoločnosti na úkor malých a stredných podnikov. Z údajov daňových priznaní vyplýva, že z existujúcej úľavy v rokoch 2004 až 2013 profitovalo v priemere len 45 firiem. Zavedenie daňového „superodpočtu“ na VaV od roku 2015 **predstavuje podľa OECD správny impulz na stimuláciu investícií do VaV, ktorý umožní automatické čerpanie úľavy aj pre malé a stredné podniky**. Vyžiada si však zvýšenú pozornosť finančnej správy pri kontrole neoprávneného uplatňovania výdavkov na VaV.

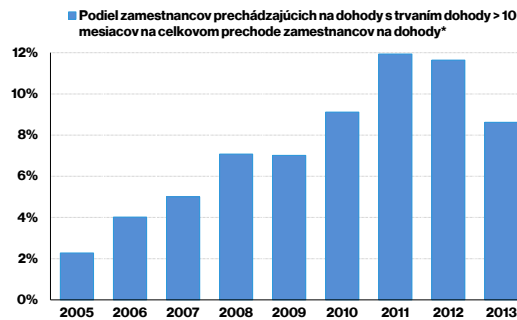
Preferenčné režimy vytvárali neželané motivácie...

Posledné zmeny v zdanení príjmov fyzických osôb prispeli k zvýšeniu neutrality zdaňovania rozdielnych pracovných úväzkov a po roku 2013 zvýšili progresivitu a znížili zaťaženie práce u nízkopríjmových. **Výsledkom preferenčného zdanenia príjmov z dohôd a SZČO bol rast týchto úväzkov na úkor bežných zamestnaneckých pomerov**. Analýza individuálnych údajov Sociálnej poisťovne odhalila, že podiel úväzkov z dohôd, ktoré nahradili predchádzajúci bežný zamestnanecký úväzok a trvali viac ako 10 mesiacov vzrástol z úrovne 2% v roku 2005 na 12% v roku 2012 (Graf 8). Takýto vývoj napriek dočasným výhodám je **spojený s morálnym hazardom** neakumulovania dôchodkových úspor a rizikom prepadu živnostníkov do sociálnej siete. Rovnako nižšie zaťaženie živnostníkov viedlo k nárastu podielu živnostníkov, ktorých práca má charakter závislej práce, čo dokumentujú údaje ŠÚSR (Graf 9). Tento trend sa od roku 2013 zvrátil.

¹⁰ De Mooij a Ederveen (2003) konštatujú, že zvýšenie sadzby dane o 1 p. b. zníži veľkosť PZI o 3,3%

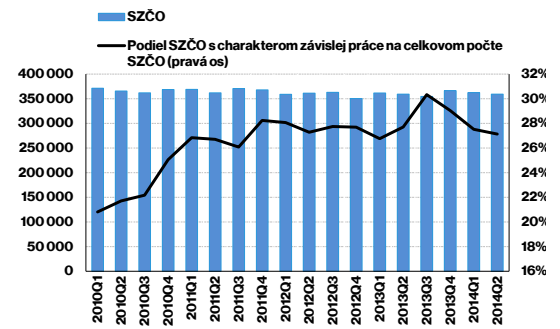
¹¹ Rozhodnutia investorov sa odvíjajú od efektívnej sadzby dane, ktorú ovplyvňuje aj miera zdanenia dividend. Zahnutím vplyvu zdanenia dividend sa relatívna pozícia Slovenska voči V4 ako aj OECD zlepši

Graf 8: Rast dohôd na úkor zamestnania, Slovensko (2005 až 2013)

Zdroj: individuálne údaje Sociálnej poisťovne, IFP

Graf 9: SZČO, ktorých práca má charakter závislej práce, Slovensko (2010-2014)

Zdroj: ŠÚSR

Vysoké odvody sťažujú situáciu na trhu práce...

Napriek nízkej dani z príjmu je celkové zaťaženie práce s výnimkou výrazne vysokoprijmovej vďaka odvodom vysoké. **Vysoké zaťaženie práce vytlačá zamestnancov mimo trhu práce.** Zníženie daňového zaťaženia dlhodobou nezamestnaných prostredníctvom odvodovej úľavy je správnym opatrením. Slovenský trh práce však podľa OECD **potrebuje impulz v podobe rozsiahlejšej štrukturálnej reformy** v podobnom duchu, ako bolo práve zavedenie odpočítateľnej položky pri zdravotných odvodoch.

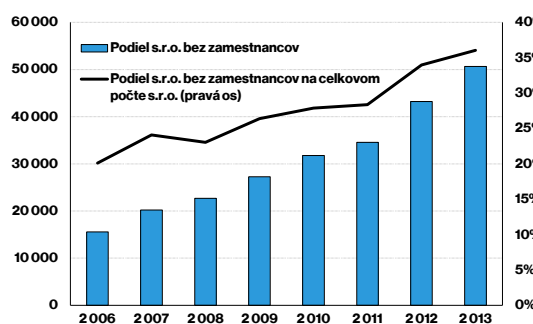
Nízke zdanenie kapitálu...

Medzinárodné porovnanie naznačuje, že zdanenie kapitálových príjmov na Slovensku je pomerne nízke. Zvýšenie zdanenia príjmov fyzických osôb z kapitálu by prinieslo dodatočné príjmy a zvýšilo progresivitu systému, keďže bohatšie domácnosti dosahujú väčšie príjmy z kapitálu. **Adekvátnym krokom v tomto smere je nahradenie zdravotných odvodov z dividend daňou z príjmu**, keďže nie je jasný zámer zdanenia kapitálového príjmu obmedzeného stropom. „Stropy“ prispievajú aj k nižšej progresivite daňového systému.

Daňové zvýhodnenia kapitálových príjmov spôsobujú neefektívnosť

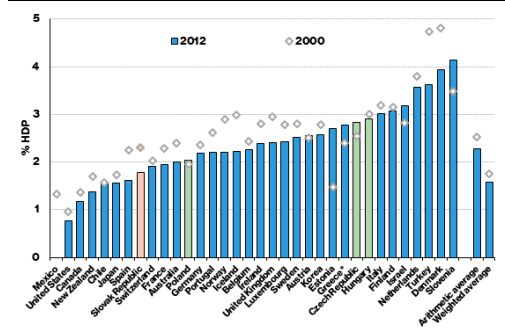
Rozdielne zdanenie pracovného a kapitálového príjmu vytvára motivácie pre živnostníkov zakladať obchodné spoločnosti, čo im umožňuje **optimalizovať daňovú povinnosť** prostredníctvom distribúcie menej zdanených dividend na úkor „miezd“. Tento fenomén pozorovaný vo viacerých krajinách pri rozdielnom zdanení rôznych druhov príjmov potvrdzujú aj dostupné údaje o vývoji počtu obchodných spoločností (s.r.o.) bez zamestnancov (Graf 10). Neefektívnosť spôsobuje aj oslobodenie kapitálových výnosov z predaja nehnuteľností (po piatich rokoch vlastníctva), keďže motivuje jednotlivcov investovať do nehnuteľností na úkor iných druhov aktív, znemožňuje prístup malých a stredných podnikov k externým zdrojom financovania a obmedzuje mobilitu práce.

Graf 10: Podiel s.r.o. bez zamestnancov na s.r.o., Slovensko (2006 až 2013)

Zdroj: ŠÚSR

Graf 11: Environmentálne dane v roku 2010 a 2012, (v %HDP)

Zdroj: OECD EEA database (2014)

Indexáciou proti poklesu spotrebných daní

Výnos z environmentálnych daní na Slovensku predstavuje len 1,8% HDP (alebo 6,2% daňových príjmov), čo je o 0,5% p. b. menej než je priemer OECD, a menej ako výnos ktorejkoľvek krajiny regiónu V4 (Graf 11). Viac ako 85% príjmov z environmentálneho

zdanenia na Slovensku, ktoré primárne zaťažuje negatívne externality,¹² pochádza zo zdanenia energií, zvyšok generuje zdanenie motorových vozidiel a malú časť zdanenie znečisťujúcich aktivít. Výnos daní z externalít sa na Slovensku oproti roku 1995 prepadol výraznejšie než v priemere v OECD. Jedným z dôvodov **prepadu environmentálnych daňových príjmov je dlhodobé neindexovanie špecifických spotrebných daní** (napr. daň z tabaku a liehu) platených zo spotrebovaného objemu. Bežnou medzinárodnou daňovou praxou je indexovanie výšky týchto sadzieb o vývoj inflácie.

Nutnosť väčšieho dôrazu na harmonizáciu zdaňovania energií

Viac **harmonizované zdanenie energie** na vykurovanie a procesné využitie (odstránenie existujúcich oslobodení) by umožnilo **zvýšiť efektivnosť využívania elektrickej energie** a prispelo k **zniženiu emisií pri súčasnom generovaní dodatočných príjmov**. Potenciálne príjmy z harmonizácie môže vláda použiť na kompenzáciu nízkopríjmových domácností cez adresné nástroje výdavkovej politiky. Dlhodobé zvýhodnenie¹³ zdanenia nafty oproti benzínu viedlo k takmer dvojnásobnému zvýšeniu podielu áut s naftovým motorom. Dosiahnutie environmentálnych aspektov eliminovaním preferenčného zdanenia nafty bez regionálnej spolupráce je však značne **limitované potenciálnou cezhraničnou „palivovou turistikou“**. Možnosť potenciálnej spolupráce navyše komplikujú aj dlhodobo vyššie maloobchodné ceny palív na Slovensku, ktoré spôsobujú iné faktory než daňová politika štátu.

Citlivé zdanenie majetku nevyužitým potenciálom...

Majetkové zdanenie u nás (0,45% HDP) výraznejšie zaostáva za zvyškom OECD (priemer 1,8% HDP). Neoceniteľnou výhodou pri zdanení majetku je nemobilita daňového základu a nižšia miera distorzie ekonomických aktivít oproti iným typom zdanenia. Výsledkom jeho nedostatočného zdanenia je neefektívne nadhodnotenie investícií do nehnuteľností na úkor iných aktív. **Vyššie zdanenie nehnuteľností** na základe ich trhovej hodnoty však zostáva **politicky citlivou témou**. Pri súčasnom výnose daní z majetku približne 300 mil. eur tvorí výnos zo zdanenia bytov a domov približne 30 miliónov. **Zvýšenie dani z majetku napríklad na dvojnásobnú úroveň, realizované v rezidenčných nehnuteľnostiach, by si teda vyžiadalo desaťnásobné zvýšenie dane z bytov a domov**. Na uľahčenie reformy zdanenia nehnuteľností OECD odporúča zvýšenie zdanenia zavádzať postupne, zaviesť odpočítateľnú položku a možnosť tvorby nedoplatkov, ktoré by sa zúčtovali pri dedení alebo predaji nehnuteľnosti.

Konkrétne kľúčové odporúčania OECD pre daňovú politiku sú obsiahnuté v Kapitole 4 spoločnej prehľadovej štúdie IFP a OECD.

Materiál prezentuje názory autorov z Inštitútu finančnej politiky a OECD, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR ani OECD. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na autorov štúdie.

¹² Zjednodušene presun nákladov výroby resp. spotreby na iných (napr. emisie spôsobujú znečistenie ovzdušia).

¹³ Nižšia spotreba paliva v prípade naftových motorov kompenzovaná vyššou mierou uhlíkových emisií a znečistenie ovzdušia na spotrebovaný liter nafty neopodstatňuje jej daňové zvýhodnenie

Použitá literatúra:

- 1) Bilicka, K. and M. Devereux (2012), "CBT Corporate Tax Ranking: 2012", Oxford University Centre for Business Taxation
- 2) De Mooij, R.A. and S. Ederveen (2003), 'Taxation and foreign direct investment: a synthesis of empirical research', *International Tax and Public Finance* 10, 673-693
- 3) European Commission (2012), "Fiscal Sustainability Report 2012", *European Economy* 8/2012
- 4) European Commission (2013), "Assessment of the 2013 national reform programme and stability programme for Slovakia", Commission Staff Working Documents COM(2013)373 final, EC, Brussels
- 5) European Commission (2014), "Taxation trends in the European Union", 2014 edition
- 6) OECD (2010), "Tax Policy Reform and Economic Growth", OECD Tax Policy Study No. 20, OECD Publishing
- 7) OECD (2013a), "Slovak Republic: Fostering and Inclusive Job-Rich Recovery", Better Policies Series, OECD Publishing
- 8) OECD (2013b), "Science and Technology and Innovation Scoreboard", OECD Publishing
- 9) OECD (2014a), "Revenue Statistics 2014", OECD Publishing
- 10) OECD (2014b), "OECD database on instruments used for environmental policy (2014)". Accessed on 9 April 2014
- 11) Remeta, J. (2014), "Change in overall progressivity of direct personal taxation after 2013 tax reform in Slovakia", EDAMBA 2014 conference, Bratislava
- 12) Remeta, J., S. Perret, M. Jareš and B. Brys (2015): „Moving Beyond the Flat Tax – Tax Policy Reform in the Slovak Republic“, *OECD Taxation Working Papers* No. 22, OECD Publishing